

PÄIVÄKOTI SÖRKAN

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

Helsinki 2006

1. TÄSSÄ ME OLEMME.....	2
1.1 Lapsemme	2
1.2 Henkilökuntamme	2
2. MIKSI OLEMME TÄÄLLÄ.....	3
3. MEILLE TÄRKEÄÄ.....	3
3.1. Suvaitsevaisuus	3
3.2. Yksilöllisyys.....	3
3.3. Lapsilähtöisyys	3
3.4. Hyvät tavat	3
4. KOKONAISVALTAISESTI	4
4.1. Lapselle ominainen tapa toimia	4
4.2. Leikkiminen	4
4.3. Liikkuminen	5
4.4. Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen	5
4.5. Kielen merkitys varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa.....	6
4.6. Sisällölliset orientaatiot.....	6
4.6.1. Matemaattinen orientaatio.....	7
4.6.2. Luonnontieteellinen orientaatio	7
4.6.3. Historiallis-yhteiskunnallinen orientaatio	7
4.6.4. Esteettinen orientaatio.....	8
4.6.5. Eettinen orientaatio	8
4.6.6. Uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio.....	8
4.7. Oppimisympäristö.....	8
5. JOKA PÄIVÄ	9
5.1. Päivähoitoon tuleminen ja hakeminen	9
5.2. Ruokailu.....	9
5.3. Hygienia.....	10
5.4. Pukeminen ja riisuuntuminen.....	10
5.5. Lepohetki	10
5.6. Ulkoilu	10
6. KASVATAMME YHDESSÄ.....	11
6.1. Kasvatuskumppanuus.....	11
6.2. Moniammatillinen yhteistyö	12
6.3. Lapsen tukeminen	12
7. MONIKULTTUURISUUS	13
8. HAVAINNOINTI.....	13
8.1. Lapsen kasvun seuranta ja arviointi	13
8.2. Toiminnan arviointi.....	13
8.3. Esiopetuksen arviointi.....	14
8.4. Varhaiskasvatussuunnitelman arviointi ja seuranta	14

liite 1	Esiopetuksen toimintasuunnitelma
liite 2	Yhteistoimintasuunnitelma
liite 3	Alueellisen esiopetuksen oppilashuoltoryhmän jäsenet 2005–2006
liite 4	Esiopetuksen osallistumistodistus

1. TÄSSÄ ME OLEMME

Päiväkoti Sörkka on Helsingin kaupungin omistama päiväkoti, joka on perustettu vuonna 1990. Päiväkoti sijaitsee meren välittömässä läheisyydessä, Hakaniemen torin vieressä, Näkinpuistossa. Päiväkoti on oma erillinen rakennus kerrostalokorttelin keskellä ja sitä ympäröi oma piha.

Päiväkodin tilat antavat mahdollisuuden lasten toiminnan jakamisen pienryhmiin, joten toimintaa pystytään eriyttämään.

Henkilökuntamme on koulutettua ja toistaiseksi ollut suhteellisen pysyvää.

Päiväkodissa on oma keittiö ruoan valmistukseen.

Päiväkotimme on auki arkisin klo 6.15–17.30. Aukioloaikaa tarkistetaan tarpeen mukaan edellä mainitun aikavälin sisällä lähtien lasten hoidon tarpeesta.

1.1 Lapsemme

Lapsiryhmiä on kaksi:

- **Kotilot:** 12 alle 3-vuotiasta lasta
- **Simpukat:** 21 yli 3-vuotiasta lasta

1.2 Henkilökuntamme

Työntekijöitä päiväkodissamme on vakituisesti kahdeksan (8). Lisäksi meillä työskentelee ajoittain työllistettyjä sekä eri oppilaitosten opiskelijoita.

Henkilökuntaamme kuuluu:

Lastentarhanopettajia kolme (3), joista yksi on myös päiväkodin johtaja

Lastenhoitajia kolme (3)

Keittäjä

Päiväkotiapulainen

2. MIKSI OLEMME TÄÄLLÄ

Päiväkoti Sörkassa haluamme kasvattaa ja hoitaa lapsia turvallisessa ja tasavertaisessa ilmapiirissä yhdessä vanhempien kanssa, jotta lapsista kasvaisi onnellisia ja hyvän itsetunnon omaavia ihmisiä.

Päiväkoti Sörkan tavoite on tarjota lapselle lämmin, turvallinen ja virikkeellinen ympäristö ja ilmapiiri.

Toimintaamme ohjaavia arvoja ovat: suvaitsevaisuus, yksilöllisyys ja lapsilähtöisyys. Toiminnassa vallitsee lämpö ja huumori.

3. MEILLE TÄRKEÄÄ

Toimintaamme ohjaavia arvoja ovat:

3.1. Suvaitsevaisuus

Näky toiminnassamme siten, että hyväksymme erilaiset lapset ja aikuiset, kunnioitamme erilaisia mielipiteitä ja toimintatapoja.

Opetamme ja välitämme suvaitsevaisuutta ja tasavertaisuutta, hyväksymme erilaiset ihmiset.

3.2. Yksilöllisyys

Yksilöllisyys näkyy toiminnassamme siten, että aikuiset huomioivat jokaisen lapsen erikseen. Kunnioitamme perheiden erilaisuutta ja yksilöllisyyttä.

Toimintamme on ryhmäkasvatusta mutta toimintaa eriytetään pienryhmätoiminnaksi mm. iän, kehitystason, luonteen, mieltymysten, temperamentin mukaan ja jokaisen lapsen yksilölliset tarpeet huomioidaan pienissä, lapselle tärkeissä asioissa.

3.3. Lapsilähtöisyys

Suunnittelemme toimintamme huomioiden lapsen kehitystason. Otamme lasten mielipiteet huomioon, keskustelemme lasten kanssa, luotamme lapsiin, lapset itse tekevät valintoja ja valitsevat toimintoja.

Käytännössä aikuiset luovat päiväkodin turvalliset rajat joiden sisällä lasten omat ajatukset ja mielenkiinnon kohteet tulevat näkyviksi. Lapsilla on mahdollisuus asioiden ihmettelyyn, tutkimiseen ja johtopäätösten tekemiseen.

3.4. Hyvät tavat

Opettelemme käyttämään jokapäiväisessä elämässä kohteliaisuuteen liittyviä pikkusanoja: kiitos ja ole hyvä. Huomioonotamme ja kunnioitamme vanhempia ihmisiä. Opetamme lapsia tervehtimään toisiaan, päiväkodin henkilökuntaa, vanhempia. Annamme lapselle mahdollisuuden tulla kuulluksi ja vastaavasti hänen tulee opetella kuuntelemista.

Pyrkimyksenämme on syvällisempi hyvän elämän, hyvän ja luontevan käytöksen, hyvän toveruuden, hyvän vuorovaikutuksen ymmärtäminen ja oppiminen.

4. KOKONAISVALTAISESTI

Lapsi on kasvava ja kehittyvä persoona. Hän on yleensä sosiaalinen, innokas, tiedonhaluinen ja innokas oppija. Lapsella on oikeus myös olla vähemmän sosiaalinen. Lapset oppivat koko ajan erilaisissa ympäristöissä ja tilanteissa.

Lapsen oppiminen perustuu aiemmin opittuun tietoon ja oppimiskokemuksiin. Turvalliset ihmissuhteet ovat hyvän oppimisen perusta.

Pienet lapset (0-6 v) ajattelevat kokonaisvaltaisesti, usein vasta 6-vuotiaana lapsi kykenee ajattelemaan asioita eritellen kokemuksensa erilaisten käsitteiden mukaisesti.

Haluamme kasvattajina sitoutua lapsen kasvatus- ja oppimistapahtumaan olemalla herkkiä lapsen tunteille ja emotionaaliselle hyvinvoinnille. Kuuntelemme lasta ja annamme mahdollisuuksia tehdä aloitteita, valita toimintojaan, tutkia, tehdä johtopäätöksiä ja ilmaista ajatuksiaan. Toisin sanoen pyrimme luomaan myönteiset asenteet ja edellytykset oppimiselle.

4.1. Lapselle ominainen tapa toimia

Leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen ja eri taiteen alueisiin liittyvä ilmaiseminen ovat lapselle ominaisia tapoja toimia ja ajatella. Toimiessaan itselleen mieluisalla tavalla lapsi ilmentää ajatteluaan ja tunteitaan. Otamme nämä seikat huomioon toiminnan suunnittelussa.

4.2. Leikkiminen

Leikki kattaa suuren osan lapsen maailmaa ja värittää kaikkia lapsen toimia. Leikki on lapsuuden kehitysvaiheiden ydintoimintaa. Omaan itseensä ja ympäröivään maailmaan tutustuminen on valtava haaste lapselle. Siinä paras väline on leikki. Lapsi ei leiki oppiakseen mutta oppii leikkiessään. Leikki on lapselle hyvä ja kestävä tapa oppia.

Tunne-elämän kannalta leikit ovat lapselle välttämättömiä. Leikkien avulla lapsi pääsee purkamaan tunteitaan ja kehittämään luovia kykyjään.

Lapsi saa leikkiensä kautta kokeilla rajojaan, harjoitella sosiaalisia taitojaan, opetella yhteistyötä, totutella erilaisiin moraalisiin sääntöihin ja yhteiskunnan normeihin. Se kehittää lasta monipuolisesti ja mahdollistaa uuden oppimisen sekä erilaisten taitojen kehittymisen.

Luovuuden kehittyminen ja ongelmanratkaisutaidot ovat myös oppimista. Ongelmanratkaisuun tarvitaan avointa mieltä ja uteliaisuutta. Luovuuteen tarvitaan aikaa, mielikuvitusta, itseluottamusta, tietoa, vastaanottavaisuutta, mielettömyyttä – ja kykyä leikkiä.

Leikin avulla lapsi käsittelee uutta tietoa, jäsentää sitä suhteessa kokemuksiinsa, sijoittaa sen johdonmukaisesti osaksi aiemmin oppimaansa.

Tuemme lasten leikkiä havainnoimalla ja erittelemällä leikkitalanteita. Annamme leikkiville lapsille vapautta. Onnistunut leikki vaatii usein myös suoraa ja epäsuoraa ohjausta.

4.3. Liikkuminen

Päivittäinen monipuolinen liikunta on tärkeää lapsen tasapainoiselle kasvuun, kehitykselle, terveelle itsetunnolle ja terveydelle. Liikkumisen ja leikkimisen avulla harjaannutetaan lapsen fyysistä ja motorista kuntoa, liikehallintaa ja motorisia perustaitoja. Lapsen hienomotoriikka, kädentyöt sekä käden ja silmän yhteistyö kehittyvät arkipäivän toiminnassa.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa edistämme lapsen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä sekä kasvua ja kehitystä liikkumalla, leikkimällä yksin ja ryhmässä ja ulkoilemalla. Liikkuminen voi olla myös vauhdikkaampaa.

Ohjatun liikunnan lisäksi annamme lapselle mahdollisuuksia omaehtoiseen liikunnalliseen toimintaan ja leikkimiseen. Tuemme lasta toimimaan oma-aloitteellisesti ja yhteistoiminnallisesti ryhmässä ja rohkeasti kaikissa liikuntatilanteissa. Ohjaamme lasta ymmärtämään liikunnan merkitys ihmisen hyvinvoinnille ja terveydelle.

Luomme lapsille liikuntaan innostavan ympäristön. Poistamme liikuntaan liittyviä esteitä ja opetamme turvallista liikkumista. Kannustamme vähän liikkuvia lapsia.

4.4. Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen

Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen ovat lapselle luontainen toiminnan tapa. Musiikki- ja muut taidekokemukset ovat merkittävä osa lapsen emotionaalista, taidollista ja tiedollista kehitystä ja niillä on yhteys myös muihin sisältöalueisiin. Kuvia tekemällä, valmistamalla esineitä käsin, musisoimalla, draamaharjoituksilla, tanssimalla ja liikkumalla lapsen luovuus, mielikuvitus ja ilmaisu harjaantuvat.

Järjestämme lapsille mahdollisuuksia taidekokonaisuuksiin ja –nautintoihin ja niistä keskustelemiseen. Leikin sekä tutkivan ja kokeilevan taiteellisen toiminnan avulla lapsi etsii tietoa itsestään ja ympäröivän maailman ilmiöitä. Ohjaamme lasta pitkäjänteiseen taiteelliseen työskentelyyn ja arvostamaan omaa ja muiden työtä. Lapsen aistiherkkyiden, havaintokyvyn ja avaruudellisen hahmottamiskyvyn kehittymistä tuetaan. Näin lapsen oppimisprosessit syventyvät ja hän oppii elämäntaitoja sekä ajattelun ja ongelmanratkaisun taitoja.

Lapset saavat maalata, piirtää, soittaa, laulaa, rakentaa, näytellä, tanssia, nikkaroida, askarrella, ommella, kuunnella, keksiä satuja ja runoja ja tutkia. Heidän omatoimisuuttaan tuetaan ja heitä rohkaistaan sekä motivoidaan työskentelyyn. Taiteesta kiinnostuneina luomme innostavan ilmapiirin ja annamme esimerkin taiteeseen suhtautumisen tavoista. Tarjoamme lasten käyttöön runsaasti erilaisia lasten mielenkiintoa herättäviä materiaaleja ja välineitä.

4.5. Kielen merkitys varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Kieli on ajattelun ja ilmaisun väline. Kielen hallintaan liittyvät valmiudet ovat perustana oppimisvalmiuksille. Kieli on myös kulttuurin siirron ja kehittämisen väline. Äidinkieli opitaan elämänläheisesti lapsen omia kokemuksia ja tavoitteita arvostaen.

Leikillä ja saduilla on lapselle erityinen merkitys kielen kehitykselle ja maailmankuvan syntymiselle. Lapsella on luontainen taipumus sanoilla leikittelyyn. Lapset pitävät myös tarinoista. Kirjallisuuden eri lajit kuuluvat alusta lähtien pienten lasten maailmaan. Kielen oppiminen on luova ja persoonallinen prosessi, jossa jäljittelyllä on tärkeä merkitys.

Aluksi pieni lapsi ilmaisee aikomuksiaan kokonaisvaltaisesti elein, ilmein ja liikkeiden avulla. Pieni lapsi tarvitsee lähelleen kasvattajan, joka tuntee lapsen yksilöllisen tavan kommunikoida. Kasvattaja eläytyy ja reagoi lapsen kontaktialoitteisiin ja näin rohkaisee lapsen halua vuorovaikutukseen ja lapsi oppii kyselemään. Vähitellen lapsi oppii luokittelemaan asioita käsittein ja ilmaisemaan tarkoituksiaan.

Rohkaisemme lasta ilmaisemaan itseään, tunteitaan ja ajatuksiaan. Herätämme lapsen kielellistä tietoisuutta ja rohkaisemme lapsia kielelliseen vuorovaikutukseen. Tarjoamme lapselle malleja kielen ja käsitteiden oppimiseen ja puhetta, jota lapsi ymmärtää.

4.6. Sisällölliset orientaatiot

Lapsen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen keskeiset sisällöt rakentuvat seuraavien orientaatioiden muodostavan kokonaisuuden varaan:

- matemaattinen orientaatio
- luonnontieteellinen orientaatio
- historiallis-yhteiskunnallinen orientaatio
- esteettinen orientaatio
- eettinen orientaatio
- uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa ei erotella kasvatusta sisältöalueiksi. Myöskään esiopetuksessa ei ole varsinaisia oppiaineita. Tiedonalat ja sisältöalueet ovat henkilöstön sisällöllisen orientaation taustalla. Aikuisen on hallittava nämä sisältöalueet ja niiden tavoitteet hyvin voidakseen orientoitua niistä käsin lasten toimintaan, leikkimiseen, liikkumiseen, taiteelliseen kokemiseen ja ilmaisemiseen sekä tutkimiseen.

Tarkoituksenamme ei ole oppiaineiden sisältöjen opiskelua, vaan valmiuksien luomista, että lapsi pystyisi perehtymään, ymmärtämään ja kokemaan ympäröivää maailmaa. Rakennamme lapsille sellaisen ympäristön ja järjestämme sellaisia toimintoja ja kokemuksia, jossa lapsella on mahdollisuus saada kokemuksia kaikilta näiltä sisältöalueilta. Autamme lasta tekemään havaintoja ja muodostamaan omia käsityksiä lasten omien kiinnostusten kohteiden mukaan.

4.6.1. Matemaattinen orientaatio

Lapsen matematiikkaan tutustuminen ja oppiminen tapahtuvat arkipäivän tilanteissa. Toiminnallisuus tukee lapsen luontaista aktiivisuutta ja oppimisesta tulee mielekästä. Parhaiten opitaan liikkuen, puhuen, piirtäen ja ennen kaikkea leikkien. Vertaaminen, päättelyminen ja laskeminen toteutuvat leikinomaisesti konkreettisten lapsille tuttuun ja heitä kiinnostavien materiaalien, esineiden ja välineiden avulla.

4.6.2. Luonnontieteellinen orientaatio

Pyrimme siihen että lapset saavat kokemuksia luonnon eri ilmiöistä lähiympäristössä, sisällä ja ulkona esimerkiksi pienten retkien muodossa. Havainnoimalla, tutkimalla ja kokeilemalla tutustumme luonnon ilmiöihin. Lapsen saamat tiedot luonnosta ja muusta ympäristöstä sekä niihin liittyvät elämykset ja kokemukset tukevat lapsen maailmankuvan rakentumista.

Tämä auttaa lapsen ajattelun ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä. Samalla lapsi oppii ymmärtämään ihmisiä, elinympäristöä ja niiden välistä vuorovaikutusta. Oman ympäristön tunteminen lisää luontoon kohdistuvaa kunnioitusta ja kiinnostusta sekä edistää kestävän kehityksen päämäärien saavuttamista.

4.6.3. Historiallis-yhteiskunnallinen orientaatio

Rakennamme lasten kanssa kuvaa menneisyydestä siitä kertovien esineiden ja dokumenttien avulla.

Satujen, leikin ja keskustelun myötä voimme siirtyä isovanhempiemme ja vanhempiemme lapsuuden aikaan. Retkillä voimme tutustua nyky-yhteiskuntaan. Voimme jatkaa retkikoh- teeseen tutustumista päiväkodissa esim. rakennellen ja maalaten aiheesta.

4.6.4. Esteettinen orientaatio

Lapselle syntyy kauneuden, harmonian, melodian, rytmin, tyylin, jännityksen ja ilon, mutta myös niiden vastakohtien kautta omakohtaisia kokemuksia havainnoimalla, kuuntelemalla, tuntemalla, kuvittelemalla ja intuition kautta.

4.6.5. Eettinen orientaatio

Eettisen kasvatuksen perustana on lapsen käsitys itsestään ja itsensä hyväksyminen. Lapsen tulisi oppia ymmärtämään oman toimintansa vaikutus muihin ihmisiin ja ympäris- töön sekä ottamaan vastuuta omasta toiminnastaan. Lasten jokapäiväinen elämä sisältää tilanteita, joita voidaan tarkastella oikean ja väärän, hyvän ja pahan sekä totuuden ja val- heen näkökulmista.

Itseluottamus, itsetuntemus ja itsensä arvostaminen on perustana toisten arvostamiselle ja kunnioittamiselle. Halu ja kyky asettua toisen asemaan ovat edellytys suvaitsevaisuuteen kasvamisessa. Pelot, ahdistus ja syyllisyys kuuluvat myös lasten elämään. Käsittelemme niitä lasten kanssa niin, että lapsi voi tuntea olonsa turvalliseksi.

4.6.6. Uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio

Tavoitteenamme on tasa-arvoinen, hyväksyvä ja kunnioittava suhtautuminen erilaisiin va- kaumuksiin ja tapoihin. Lapsi osallistuu seurakunnan vierailuihin ja joulu- ja kevätkirkkoihin huoltajan valinnan mukaan, josta sovimme lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa ja esi- opetuksen suunnitelmassa.

4.7. Oppimisympäristö

Oppimisympäristöllä on suuri merkitys varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Päiväko- din toiminta, ilmapiiri ja ympäristö edistävät oppimista. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuk- sessa. Tutut aikuiset ja lapset sekä turvallinen ilmapiiri luovat lapselle edellytykset oppimi- seen. Positiivisen ilmapiirin luomiseksi henkilökunnalla on yhteneväinen kasvatusnäke- mys.

Lapsen fyysinen ympäristö tukee omatoimisuutta. Lelut, oppimispelit ja liikuntavälineet ovat lapsen kehitystasoon sopivia, lapsille helposti saatavilla ja niitä voi käyttää joustavasti leikeissä.

Oppimisympäristöä muunnellaan lasten toimintojen ja leikkien mukaan.

Lapsilla on mahdollisuus myös vauhdikkaisiin leikkeihin ja peleihin sekä riittävästi aikaa pitkäkestoisille leikeille.

5. JOKA PÄIVÄ

5.1. Päivähoitoon tuleminen ja hakeminen

Turvallisuus:

Vanhemmat tuovat lapsen ryhmään asti, niin että päiväkodin aikuinen vastaanottaa lapsen. Päiväkodin aikuiset luovuttavat lapsen hakijalle selkeästi, hyvästellen perheen. Päiväkodin alueelta lapsi poistuu portista ulos vain hakijansa kanssa. Päiväkodin aikuiset eivät päästä lasta portista vanhempia vastaan. Lapset haetaan portin sisäpuolelta ja lapsi poistuu hakijansa kanssa yhdessä portista ulos.

Yksilöllisyys:

Huomioimme jokaisen lapsen ja perheen tullessa ja lähtiessä henkilökohtaisesti; tervehdimme ja vaihdamme kuulumiset. Kannustamme isompia lapsia kertomaan päivästäan hakijalleen. Tarvittaessa järjestämme keskustelutuokioita etukäteen sopien.

5.2. Ruokailu

Saamme ruoan omasta keittiöstä, jossa keittäjä valmistaa myös erityisruokaa lääkärin tai neuvolan terveydenhoitajan läheteellä.

Kiireettömyys:

Ateriat nautimme kiireettömässä tunnelmassa, hyviä pöytätapoja noudattaen.

Opetuksellisuus:

Aikuiset syövät lasten kanssa näyttäen esimerkkiä ruokailutavoista. Ketään ei pakoteta syömään vaan kannustuksen kautta rohkaistaan maistelemaan erilaisia ruokia. Lapset oppivat, että on olemassa erilaisia ruoka-aine allergioita.

Lapsen iästä riippuen on ruokailussa erilaisia käytäntöjä; Haarukan ja veitsen käyttö, pöydän kattaminen, ruoan itse ottaminen, leivän voitelu, maidon kaataminen. Ruokailun jälkeen saamme ksylitolipuristeen.

5.3. Hygienia

Noudatamme Helsingin päivähoiton hygieniaohjeita ja STM:n ohjetta ”Infektioriskin vähentäminen päivähoitossa.” Päiväkodissamme on päiväkotiapulainen, joka päivittäin huolehtii tilojen siisteydestä. Vuodevaatteet vaihdetaan kerran kuussa, pienten pyyhkeet kerran viikossa. Isompien ryhmässä, Simpukoissa, käytämme käsipapereita käsien kuivaamiseen. Wc:t pestään päivittäin.

Pesemme kätemme päiväkotiin tultaessa ja illalla kotona päiväkotipäivän jälkeen. Sen lisäksi kädet pestään ennen ruokailua ja wc-käynnin yhteydessä. Käsien pesu on hyvä keino pitää pöpöt loitolla.

Ohjaamme ja valvomme lapsia huolehtimaan omasta hygieniastaan. Pienten ryhmässä, Kotiloissa, opetamme lapset potalle ja vähitellen pöntölle sekä vaipan pois jättämisessä.

5.4. Pukeminen ja riisuuntuminen

Tuemme ja autamme lapsia mahdollisimman itsenäiseen pukeutumiseen; vaatteet kunnolla päälle, sään mukainen pukeutuminen, huomioimme yksilölliset tarpeet, opettelemme huolehtimaan omista vaatteista. Tavoitteenamme on kiireetön ja vuorovaikutteinen kasvatus- ja oppimistilanne jossa lapset harjoittelevat kehon hahmottamista, hieno- ja karkeamotoriikkaa.

5.5. Lepohetki

Lounaan jälkeen päiväkodissa on lepoaika kaikille, uniaika sitä tarvitseville. Lepoaikalla jokaisella lapsella on oma sänky ja tarvittaessa unilelu. Käytämme vaihtelevasti unimusiikkia, unisatuja, silittelyjä. Lapset nousevat unilta omassa tahdissaan ja herätämme sikeimmin nukkuvat lapset lempeästi.

5.6. Ulkoilu

Ulkoilemme päivittäin; aamu- ja iltapäivällä. Miltei kaikki ilmat ovat meille ulkoilusaikaa, pukeudumme ulos sään mukaan.

Kannustamme lapsia liikkumiseen ja monipuoliseen tekemiseen. Hyödynnämme myös lähiympäristöä retkeillen leikkikentälle, puistoon, torille. Talvella laskemme pulkkamäkeä, luistelemme ja mahdollisuuksien mukaan hiihdämme.

6. KASVATAMME YHDESSÄ

6.1. Kasvatuskumppanuus

Kasvatuskumppanuus on vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä. Kasvatuskumppanuuden toteutumisen perusedellytyksenä ovat molemminpuolinen kunnioitus, avoimuus, luottamus sekä yhteistyön molempien osapuolten ymmärrys yhteisestä päämäärästä lasten hyvinvoinnin edistäjänä.

Yhteistyö alkaa lapsen tutustumisella päiväkotiin. Vanhemmat voivat tulla lapsen kanssa tutustumaan meille niin usein kuin on tarvetta. Vanhempien kanssa tehdään vuosittain lapsen varhaiskasvatussuunnitelma. Esiopetuksessa noudatetaan Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelmaa.

6-vuotiaille lapsille järjestetään maksuton esiopetus, mikäli esiopetusikäisiä lapsia on vähintään seitsemän. Esiopetuksen toiminta-ajatus Helsingissä: Esiopetuksen tehtävänä on yhteistyössä kotien kanssa tukea Helsingissä asuvien lasten yksilöllistä ja yhteisöllistä kehitystä, oppimisen halua ja iloa sekä tervettä itsetuntoa. Lisäksi tehtävänä on antaa pohja elinikäiselle oppimiselle.

Esiopetuksen tavoitteena on vahvistaa oppimisvalmiuksia sekä havaita ja ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksia. Esiopetusikäisen lapsen kohdalla tehdään yhteistyössä lapsen esiopetuksen suunnitelma, Leops. Lapsen esiopetuksen suunnitelma sisältyy lapsen varhaiskasvatus-

suunnitelmaan ja se tehdään yhdessä lapsen vanhempien ja esiopetuksesta vastaavan opettajan kanssa. Suunnitelmassa otetaan huomioon lapsen vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet ja luodaan tavoitteita lapsen kasvulle ja kehitykselle. Suunnitelmaa tarkistetaan tarvittaessa ja loppuarviointi käydään keväällä. Lapsen esiopetuksen suunnitelmaan kirjaamme lapsen ajatuksia ja odotuksia esiopetusvuodesta. Opetamme lapsia arvioimaan omaa toimintaansa ja työskentelyä eskari-kavereiden kanssa. Vuosittain päiväkodissa tehdään esiopetuksen toimintasuunnitelma. (liite1) Kevätjuhlassa eskarit saavat osallistumistodistuksen esiopetusvuodesta. (liite 4)

Päivittäin käytävät keskustelut lasta tuotaessa ja haettaessa ovat meille tärkeitä yhteistyön hetkiä. Järjestämme aina tarvittaessa keskusteluhetkiä perheiden kanssa. Joka syksy järjestämme vanhempainillan.

Muita yhteistyömuotojamme ovat erilaiset juhlat ja tapahtumat. Mieluisaksi tapahtumaksi on tullut koko perheen yhteinen kevätretki.

Päiväkodissamme toimii aktiivinen vanhempainkerho. Se järjestää perheille, lapsille ja päiväkodin työntekijöille monenlaista yhteistä kiva.

Kysyimme vanhemmilta mikä tekee lapsen päiväkotipäivästä hyvän. Vanhempien mielestä tärkeitä asioita ovat turvallinen henkinen ja fyysinen kasvuympäristö, toisten kunnioittaminen, sosiaalisuus, säännöllisyys, tutut hoitajat, yksilöllisyys, rajat, hyvät tavat, kaverit, toiminta- ja liikuntatuokiot.

6.2. Moniammatillinen yhteistyö

Olemme mukana verkostotyössä, johon kuuluu salassapitovelvollisuus. Moniammatillisen työn pohjana on perheiden kanssa tehtävä yhteistyö. Yhteistyö eri asiantuntijoiden kanssa on osa päivähoitotyötämme.

Yhteistyökumppaneitamme ovat mm.:

- alueen erityislastentarhanopettaja
- lasten neuvola
- hammashoitola
- alueen leikkipuistot
- kirjasto
- teatterit
- museot
- uimahallit
- lastenkulttuurin keskuksat
- sairaalat
- terapeutit
- sosiaali- ja perhetyö
- seurakunta
- koulu
- alueen muut päiväkodit
- oman talon asukkaat

Varhaiskasvatus ja siihen kuuluva esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kasvussa ja oppimisessa jatkumon. Koulun ja päiväkodin välillä on tehty yhteistoimintasuunnitelma.

(liite 2)

Päivähoidossa on päivähoitoalueittain moniammatillinen asiantuntijaryhmä, oppilashuolto-ryhmä, jonka tehtävänä on huolehtia esiopetuksen oppilashuoltoasioista. Oppilashuolto on lapsen fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista ja sen toteuttaminen kuuluu kaikille kasvatusyhteistyössä työskenteleville. Oppilashuoltotyö perustuu luottamukselliseen ja vastuulliseen yhteistyöhön kotien, henkilöstön ja lasta hoitavien muiden tahojen kanssa.

Oppilashuolto toteutetaan yhteistyössä sosiaali-, opetus- terveystoimen sekä muiden yhteistyötahojen kanssa. Päivähoidossa oppilashuoltoryhmä on moniammatillinen asiantuntijaryhmä jonka tehtävänä on huolehtia esiopetuksen oppilashuoltoasioista. Päiväkodin esiopetusryhmän lasten oppilashuolto toteutetaan yhteistyössä päiväkodin henkilöstön ja kiertävän erityislastentarhanopettajan kanssa. (liite 3)

6.3. Lapsen tukeminen

Vanhempien ja yhteistyökumppaneiden kanssa keskustelemme mahdollisesta lapsen erityisen tuen tarpeesta. Voidaan päätyä ns. rakenteellisiin tukitoimiin joita voivat olla esim. ryhmäkoon pienennys tai avustaja lapselle tai ryhmään. Varhaiskasvatuksellisia tukitoimia päiväkodissamme ovat mm. pienryhmissä toimiminen. Kommunikaation tukena voimme käyttää tukiviittomia ja pcs-kuvia ja muita kuvia ja esineitä asioiden havainnollistamiseksi. Päivärytmin pysyvyys luo turvallisuutta ja auttaa lasta jäsentämään päiväänsä ja ympäristöään. Ohjatun ja vapaiden tuokioiden vuorottelu, ylimääräisten ärsykkeiden vähentäminen toimintatiloista ja pienryhmätoiminta tukevat keskittymiskykyä. Lapselle tehdään yksilöllinen kuntoutussuunnitelma.

Erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitsevan lapsen esiopetuksessa opetus ja kuntoutus perustuvat yksilölliseen esiopetuksen suunnitelmaan ja kuntoutussuunnitelmaan (LEOPS), jossa otetaan huomioon lapsen ikä, kehitystaso ja erityistarpeet. Se tehdään yhteistyössä vanhempien, opettajan, lapsen ja lasta kuntouttavien tahojen kanssa. Vanhempien kanssa tehdään yhteistyösopimus, joka antaa päiväkodille luvan olla yhteydessä hoidon kannalta tarpeellisiin yhteistyötahoihin.

7. MONIKULTTUURISUUS

Eri uskonnot ja kulttuurit huomioidaan toiminnassa mahdollisuuksien mukaan. Tuemme lapsen sopeutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Monikulttuurisuus huomioidaan myös esiopetusta suunniteltaessa; annamme valmiuksia koulun aloittamiselle huomioiden lapsen oma kulttuuri ja kieli.

Suomi toisena kielenä (S2)-suunnitelman pohjalta Helsingissä annetaan S2-opetusta maahanmuuttajataustaisille lapsille. Lapsi, joka äidinkielenään puhuu muuta kuin suomea tai ruotsia, on maahanmuuttajataustainen lapsi. Suomen kielen osaamista voidaan kartoittaa esim. ns. Kettu-testin avulla. Suomi toisena kielenä -opetuksen kannalta yksilökohtainen harkinta ratkaisee S2 -opetuksen tarpeellisuuden. Tavoitteena on, että lapsi oppii arkielämän perussanastoa ja osaa käyttää kieltä luontevasti eri tilanteissa.

Päiväkotimme S2-vastuuhenkilö on lastenhoitaja Virpi Pakarinen ja alueen S2-opettaja Marja-Liisa Puskala-Posti.

8. HAVAINNOINTI

8.1. Lapsen kasvun seuranta ja arviointi

Havainnoimme lapsen toiminnan kehittymistä, oppimista, sosiaalista kanssakäymistä, vuorovaikutusta, puheen kehitystä sekä leikkimisen ja liikkumisen kehittymistä. Vanhempien kanssa teemme yksilöllisen Lapsen vasun keskustelle yhdessä lasta koskevista asioista.

Lasten neuvolan kanssa päiväkotia ja vanhemmat käyttävät yhteistyökaavaketta 3- ja 5-vuotiaista lapsista. Tähän kaavakkeeseen tulee vanhempien, päivähoidon ja lasten neuvolan näkemykset lapsen kehityksestä.

Erityistä tukea tarvitsevalle lapselle tehdään perheen ja kanssa kuntoutussuunnitelma jossa sovitaan lapselle annettavat tukitoimet.

8.2. Toiminnan arviointi

Lapsilta saamme palautetta päivittäin. Vanhemmat arvioivat toimintaamme antamalla palautetta päivittäisissä keskusteluissa, kasvatustaluteluissa ja vanhempainilloissa. Hyödynnämme palautetta esim. muuttamalla jotain toimintatapaamme.

Arvioimme toimintaamme viikkopalavereissa ja kehittämispäivillä. Mietimme mikä toiminnan kannalta on hyvin ja käymme erikseen läpi kehittämiskohteet.

8.3. Esiopetuksen arviointi

Vuosittain, joka kevät, tulee tehdä esiopetuksen arviointi. Pyrimme tekemään näkyväksi lapsen oppimisen ja sen, että sitä tapahtuu kaikissa eri elämän tilanteissa. Arvioinnissa otamme huomioon lapsen kehityksen sekä sen hetkisen tilanteen. Arvioinnin kohteena on koko prosessi.

Lasta arvioidaan aina lapsen vahvuuksista lähtien ja häntä kannustaen. Lapsen kanssa yhdessä arvioidaan myös lapsiryhmän toimintaa ja kehittymistä. Hänen kanssaan keskustellaan ja kuunnellaan hänen näkemyksiään oppimisesta.

8.4. Varhaiskasvatussuunnitelman arviointi ja seuranta

Varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista tarkastellaan ja arvioidaan vuosittain kehittämisspäivillä, jolloin tehdään tarvittavat muutokset.